

Halik SA BANDILA

(Ika-43 Labás)

—**A**NO ang iniisip ninyong gawin?—ang náitanong din ni Renato pagkatapos mabawi ang kahinahunang nilito rin ng pagkátuklás na wala palá siyang tagláy na sandatang máipagsásang-galáng sa sarili, sakaling maghinála sa kanyá ang mga hapon ng anumáng bagay na hindi mabuti.

—Kung di ko buksán ay baka iwalat ang pintuan. Kung má-tuklasáng may tao palá rito ay mag-iisip ang mga iyon ng masama sa akin at ipalálagáy na ako'y masamáng tao.

—Sa palagáy ko'y dapat nga ninyong buksán ang pinto!—ang náipayo ni Renato.

—At ikáw? Paano kung mákita ka rito?—ang tanong ni tandáng Gilmo.

—May pader sa likurán, hindi po ba?

—Mayroon!

—Hindi gaanong kátaasan?

—Hindi namán gaano. Nguni't mahihirapan kang umigpáw upáng pakabila!—ang alinlangang wika ng hardinero.

Nápangiti nang bahagya si Renato. Hindi náikikilala ng kanyáng kausap na siyá'y manlalaro sa Unibersidad niyang pinagtapu, sán at kailanmán ay hindi siyá náhuli sa alinmang lundaagn. Nang dalhin siya sa olimpiyada sa Berlin ay nátatandaán pa ni Renato isáng ruso lamang ang tumalo sa kanyá sa "high jump."

—Magtiwala kayo! Buksán na ninyo ang pinto at samantalang nanánaog kayo ay nasa kabila na ako ng pader. Hindi po ba kalye ring maliit ang nasa likod ng bakurang ito?

—Isáng eskinitang matagál nang hindi nararaan ng mga sasakyán, hindi lamang sapagká't nagkálubák-lubák kundi tinubuan din namán ng malalagong kugon ang magkabiláng gilid at nálambungán ng malalabay na sangá ng mga kahoy na nasa magkabiláng bakuran. Sa akala ko'y mapangungublihan mo nga ang dakong iyon—ang pasang-ayong sabi ni tandáng Gilmo.

Pinataanan ni tandáng Gilmo ang binata. Kahit na kalantog nang kalantog ang nasa tarangkahan ay hindi siyá tumitinag hanggáng hindi nákitang urigpáw na si Renato sa pader.

Damdaming Makabayan Ang Nagbubunsod Kay Renato Upang Sumuong Sa Lahat Ng Uri Ng Panganib Sa Pagpapatuloy Ng Pakikilaban

Hindi pa halos nabubuksán ng ng pinakapuno ng anim na kawal hardinero ang pinto ay isáng na dumating. tampál na ang ibinigáy sa kanyá Yukod lamang nang yukod ang

Tumalagá na si Renato sa pagsuong sa bagong pakikipagsá-palarán alang-alang sa tinubuang lupa.

kaawaawang matanda. Hindi man niyá náunawaán ang sinásabi ng pinuno ay patuloy rin siyá sa pagbibigáy-galang na waláng wawa.

—Itinátanong opisyal—ang paliwanag na pagago ng interprete—kung saán awto bahay ito!

Nápaunat ang katawán ng matanda nang máunawaág niyá ang sinásabi ng nagsásalin sa masamáng pananagalog ng sinásabi ng pinunong hapon. Ang interprete ay siyang dati'y may tindahan ng "mongo-con-hielo" sa isáng lansangan sa Tundo na nang dumating ang kanyáng mga kababayar ay tumakip sa hukbo at ginamit na tagapagsalin ng wika nilá sa wikang tagalog.

—Wala po!—ang sa wakás ay násabi ni tandáng Gilmo.

—Saán daw takko?—ang tanong ng interprete.

—Hindi po itinago, Linuha po ng mga amerikano at dinalá sa malayo!—ang pagkakaila ng matanda at siyang panagot na itinuro sa kanyá ni Victor nang hulíng dalaw nito sa malaking bahay na yaon.

Ganoon man ay naghalughog din ang kawal sa garahe, sa silong at ibá pang panig ng bakuran at kaya lamang umalis ay nang waláng mápala ang kaniláng pagpapagod.

Subali't hindi nakabatá ang mabangis na pinuno nang hindi muna iwanan si tandáng Gilmo ng isáng sipang ikinaigik nito. Sa simula, nang hindi pa nakalálayo ang mga kawal, ang hardinero ay sa sarili lamang niyá nanunungyaw. Nguni't nang humarurot na ang trak na sinakyán ng mga umalis ay saka niyá ipinaghiyawa hanggáng langit ang kanyáng sumpa, galit at masamáng salitáng kundi siyá poot na poot ay hindi niyá kayang apuhapin sa alin mang talátinigan.

Dahilán sa pagdidilim ng kanyáng pag-iisip sa sipang waláng habág na inilagak sa kanyáng sismura nang nagsialis ay nákalimita na niyá si Renato. Nang máalaala niyá'y nang nangangalahati na siyá sa hagdáng pinápanhik.

Nanaog siyang muli at nang makasilip sa tarangkahan at matiyák na talagáng wala na ang mga tampalasan ay saka siyá lu—
(Nasa pah. 39 ang karuotong)

RALIK SA

(Karugtong ng nasa pah. 10)

mapit sa panig ng pader na inig-sawan ng binata.

Nakiramdam siya. Itinatandong niya sa sarili kung nakalayo na si Renato. Nguni't nang makaramdam siya ng kaluskos ng mga dahong tuyo ay tumawag siya sa mababaw na tinig: "Renato!"

—Mang Gilmo!—ang mahina man ay maliwanag niyang narinig.

ANG KAMBAL...

(Karugtong ng nasa pah. 37)

sandaling nasabi'y kaakibat niya sa paglakad.

—Mag-ingat ka, aking bunso!—ang ulit pa ng tinig.—Mápapasuung ka sa lalong malaking panganiib na higit pa sa dinaanan ng iyong amáng si Luyong. Si Sinukuan ay isáng nilikháng batbát ng mabibisang agimat. Ang kanyáng mga tanod ay hindi mga dambuhalang katulad ng mga tanod na nákalaban ng iyong amá sa lágusan ng Siyera Madre. Ang kanyáng galing ay nasa mga bagay na mapang-akit na ipakikita sa iyo. Sa lágusang ito'y makakakita ka ng mga hiyas na makagáayuma sa iyong mga paningín, nguni't huwág mong pápan-sinín ni hihipuin. Habang nasa loob ka ng lágusang ito'y huwág kang makikipag-usap kahit na sa lalong magandang dalaga na iyong mámamasid. Isá sa mga pang-akit na ipakikita sa iyo'y ang buháy na katauhan ni Magandá. Sa aba ng iyong kapalaran, kapág nagkámali kang batin si Magandá, pagká't magiging hamak na halamang-bato ka na mawawalán ng lakás at pagmumuni. At ngayo'y áalis na ako. Hindi na kitá maáari pang subaybayan sa landasin mong tátahakin. Malaking kapinsalaan ang sa iyo'y aking magágawa, kung ako'y magpápatuloy ng pag-akibat sa iyong mga layunin. Ang likás kong halimuyak ay hindi maáaring mákalla kay Sinukuan, pag sumama ako sa iyo hanggang sa kalahatjan ng lágusang tiná-tahák mo ngayon.

At nawala na ang tinig ng lambana.

(Dúrugtungán)

Formula. 10lb Balm, wild Cherry Amchoir AA 250 Gly. Am. 200; Benzoin Acid, Camphor. AA. 2 gm. Flavor & Excip. to make 2.5 li s. Alcohol 3.2%.

—Má mag! Násabán ka po pa-má!

—Opo! Sinaktán ba kayo?—ang tanong ng nasa kabila ng pader.

—Sinikaran ako!

—Ano po ba ang sadya at napariyán?

—Nagháhanáp ng awto.

—May nákuha po ba?

—Wala!

—Mabuti na lamang at nátago niyo!

—Hindi ko itnago ang mga awto. Kinusang dinalá niá Victor nang umalis. Silá ang nagtago ng mga iyon sa malayong pook niláng nilikasan.

—Ako po'y lálakad na, mang Gilmo!—ang paalam ni Renato.

—Bakit hindi ka pa magpabukas? Baka makásalubong ka ng mga hapon diyán sa dáraanan mo!—ang paalaala ng matanda.

—Bahala na po! Ang kadili-man ng gabi ay makabubuti sa akin, sapagká't malubáy-lubáy ang magkubli kahit saán.

—Ikáw ang bahala! Nguni't kung may kailangan ka ay huwág kang makalilimot sa pagdalaw sa akin.

—Sisikapin ko po! Diyán na kayo.

—Samahan ka ng Diyos!

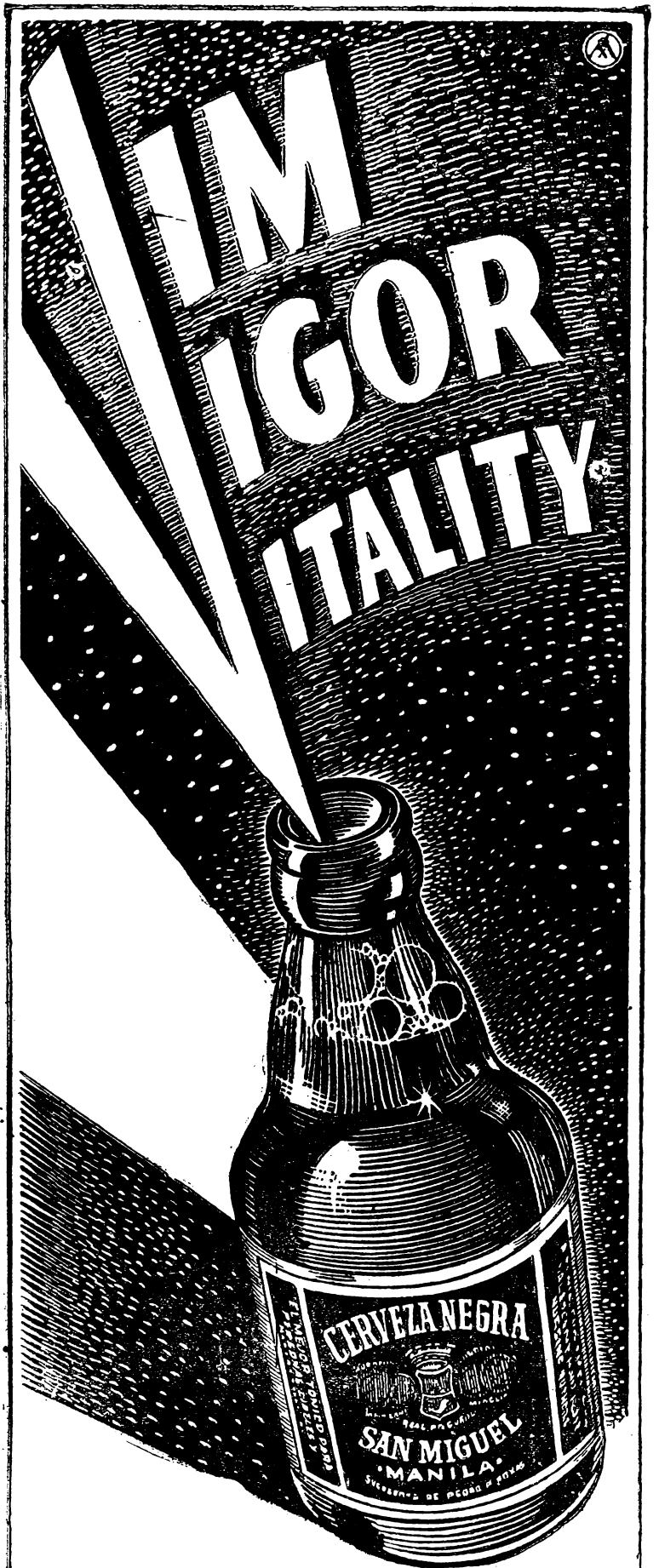
PAGKAPANGGALING ni Star Palawan at ni Martín sa táhanan ng mga Valdina na talagang kaniláng tutupukin kundi nágibikan ni Victor, ang dalawá'y lubusan nang nagpakálaut-laot sa lalong masamáng pamumuhay. Nakisama na silá sa mga masasamáng-loob na sa hangád mabuhay at makapaghiganti kung magkakaroon ng pagkakataon ay nakipagkalibigan sa mga pinuno ng mga balitang mambubutang.

Subali't ang itinuturing na magandang kapalarang ito ni Martín ay naragdagan ng isá pa uling kapalarang ipinaging makapangyarihan niya. Isáng gabing may nakatakas na bilango sa isáng gárison ay nagkátaong naglálakád ang mag-amo sa násabing lansangang sinusukat ng maluluwáng na habkáng ng nakaalpás na bihag. Nakárinig muna ang magpanginon ng iláng putok. Sumunod ay yabág ng isáng kumákaskás ng takbo.

Hindi nilá tangkáng harangin o paslangin ang tumátakbong itong matuling papalapit sa kaniláng kinálalagyán. Subali't sa takot na silá'y maunahan ay tinambangán ng magpanginon at pagkátapat sa kaniláng madilim na kinálalagyán ay pinagsabayán niláng pinatid. Dapáng-dapa ang kahabág-habág sa bangketang sementado nang kaniláng pagsabayán ding kubabawin at paulanan ng waláng patumanggang suntok.

Lupaypáy at halos waláng malay na ang tao nang dumating ang dalawáng kawal na hapon nagsisihabol.

Kahit hindi nilá mawatasan (Nasa pahina 41 ang karugtong)

HALIK SA....

(Karugtong ng nasa pah. 39)

ang sinasabi ng dalawang hapon, kung pakiwariin ni Martin ay tila nagpapasalamat sa kanilang pagkakadakilip sa umalpas na bihag. Isinama silá sa himpilan ng pinunong nakapamámahala sa ilang kawal na nagsisipagtanod sa maraming bihag na umano'y mga gerilyero.

Ang isang tumakas na ito'y isa sa pinahihirapan doong bilango na dahil sa hindi na makatagál sa hirap ay nakipagsápalarán nang tumakas na kung di napag-tulungan ng magpanginooon ay nakalaya na sana.

Ipinagparangalan ng dalawang kawal na hapon ang magpanginooon sa ginawa umano nitong pagtulong sa kanilá upáng mada-kip ang tumakas na bihag. Ito'y ikinasiyá ng pinunong kawal at noon din ay ipinatawag ang interpreteng dati'y nagtitindá ng "mongo-con-hielo."

—Kayo mamuti pipipino, gawa turong-turong sa Nippong!— ang wika ng interprete.

—Talagá pong kalaban kami ng mga gerilya. Magseerbisyo kami sa Emperador!—ang pagmamagaling ni Martin.

—Kayo migay-migay pases!—ang pagmamagaling namán ng interprete na lalo pang utál kay-sa tunay na hindi maalam ng tagalog.

—Salamat po!—pag-uutál-uta-

lan namáng sagot ni Marting sanáy na sanáy na mang-uuto. At ang pases ay niyari ng pinuno ng himpilan. Tig-ísá ang magpanginooon ng malapad na papel na may sulat Nippon, may taták ng pinuno na siyang mahigpit na kailangan sa ikapagkákabisa ng mga nakatitik doon.

Pagkatapos magawa ang kaukuláng pagyukod ng dalawá, silá'y nagsipanaog nang tuwáng-tuwa. Waláng kamalay-malay ang dalawang naging "bayani" nang hindi sinásadya na ang kaniláng pinatid ay napugutan na ng ulo dahilán sa pagkakátakas.

—Para kitáng nakáputol ng kaláruan, tsip!—ang nagágalák na wika ni Palawang ipinamulsa ang pases na ipinagmagandáng-loob sa kanilá..

—Ngayon ay hindi na tayo matátakot sa mga pondiyap na iyán. Makapápasok tayo kahit saán. Mahihingán natin ng kahit magkano ang mga insik at ang sinumang mayaman—ang wika ni Marting inihihilig na agád sa masama ang anumáng balak dahil sa pinangháwakan niláng katibayan.

—At kung di magbigáy, tsip?—ang tanong ni Palawan.

—Alám mo na ang gágawin ko!

—Siyá ko ngang hindi nálalaman, amo!

—Ituturo natin sa pinunong hapon!

—Ituturong paano?—ang tanong ng hindi nakauunawang ka-

usap.

—Sásabihin nating gerilya ang sinumang may matigás na balingusan.

—May katwiran ka! Sapagká't mainam pa ang mahulog sa kumukulong langis sa impierno kaysa mápagbintangáng gerilya sa mga araw na ito.

—Ngayon pa lamang kitá yá-yaman nang husto, Palawan.

—Dapat na namán akong yumaman, tsip! Sa marami nang kahirapang nádanas ko, ang pag-yaman lamang ang siyang makapagpápalimot sa akin sa maraming pagdurusa ng aking buhay. Anhin ko pa ikáw, tsip, talagá ka namáng mayaman. Nguni't ako, ako ay wala nang nágisnán at kinabuhayan kundi hirap at hirap na lamang sa habang panahon.

—Huwág mong pagsisihan ang kahirapan mo. Ngayong may tinátanganan kang "anting-anting" ay parang hinihipang pantog ang iyong pagriwasa sa kabuhayan! — ang pampasiglang-loob ay sabi ni Martin.

Nasok silá sa isáng restaurant upáng ipagdiwang ang pagtatamo nilá ng kapalarang sa hindi iná-

asahang pangyayari ay mápapa-sa-kamáy na palá dílá.

NANG gabing iyong mahulagapusan ni Renato ang mga hapon ay hindi niya inisip agad ang lumabás ng Maynila. Marami pang araw ang hihintayin niyá sa pook ng kaniláng tipanang magkakasama bago magsisipot ang mga ito. Kaya ang ginawá'y sinamantaláng sadyain ang mga kaibigan niyang kasamahán sa kaniláng Kapisanaan sa Panunudla nang bago pa magkadigma.

Sapagká't malalim na rin namán sa gabi nang makarating siyá sa Sampalok pagkatapos ng pakubli-kubling pagtawid at pagbaybáy sa mga gilid ng daán, kaya ang pagkatok niyá sa isáng pintuang tablá ng isáng aksesoriya ay ikinámanghá ng lalaking siyá na lamang gising at nagbabasá ng isáng aklat.

—Sino po kayo?—ang tanong ng lalaking ináaninaw na pilit ang mukha ni Renatong hindi mápagsiyá sa dilim.

—Iyong, hindi mo na ba ako (Nasa pah. 42 ang karugtong)

Ukol sa Makikisig na Lalaki!

BUCKINGHAM

TRUBENZED COLLAR

Mga makabagong makinang panahi at mga sanay na mang-gagawa ang siyang yamayari sa mga kasotang BUCKINGHAM!

SENG LU & CO.
156 ROSARIO MANILA

"Mmmmm... kay Sarap!"

anong BUTI!

ANG WATSONAL CASTORIA ay madaling inumin sapagká't matamis ang lasa—ang tunay na lunas sa mga sanggol at batang hindi nalulusawan.

Watsonal CASTORIA ng **BOIE**

Formula: Senna, 12%; Pumpkin Seed, 4.8%; Wormseed, 2.4-0.0; (In form of infusion) Rochelle Salt, 3.2-0.0; Sod. Bicarb., 1.6-0.0; Alcohol., 6%; Flavored, Preserved with 1/10 of 1% Sod. benzoate.

HALIK SA....

(Karugtong ng nasa pah. 41)
 nákilala? Si Renato ako!—ang pakilala na niyá sa sinadyang kaibigan.

—Renato!... — náibulalás na wika.—Halika! Masok ka rine sa loob!—ang anyayang inakay ang panauhin.—Umupo ka!

—Kumusta ang buhay-buhay? —ang unang usisa ni Renato.

—Mabuti namán. Subali't humapon ka na ba?—ang mapagmalasakit na tanong.

—Kumain na! Huwág kang mabahala!

—Kumusta ang buhay mo? Kailán ka ba pinalaya? Nábalitaán kong kabilang sa sumuko ang inyong dibisyon.

—Subali't ang kompanya ko ay hindi!—ang maagap na tugon ni Renato.

—Ang ibig mo bang sabihin ay takas ka?—ang nábabiglang tanong ni Toribio.

—Oo! Minabuti namin ang tumakas pagkatapos na gumawa kami ng huling panlalabán na ikinasawi ng kuláng-kuláng sa kalahati ng mga kawal ko. Kaming nálabi ay nagsumpaang magpapatuloy ng pakikitunggali hanggang sa dumating ang mga amerikang pantulong.

—Sa paniwala mo ba'y may dárating pang pantulong, Renato?

—Mayroon! Tiyák na mayroon!—ang wika ng binatang kumináng ang mga matáng nanlalim sa maraming araw na kagutumbang tiniis sa pag-iwas na manunton sa mga lansangan hanggang sa makalayo siláng magkakasama.

—Nguni't buhat ngayon hanggang sa ipaghalimbawa na'y idárating ng mga sinásabi mong pantulong, ay paano ang buhay mo?

—Ako'y tiyák na mamumundok, Ibyong!

—Hindi ba mapanganib ang gágawin mong paglaban sa malakás na hukbong ngayon ay nakasásakop sa atin?

—Mapanganib nga! Subali't malubay pa ang sumuong sa pangnanib kaysa dalumatin ang mga kapaslangáng ináasal nilá sa mga bihag.

—Nguni't ano ang máitutulung ko, huwág mo na lamang mábangangit kahit kanino!—ang tilla may pangambá nang usisa ni Toribio na nahahalata ni Renatong sa pakikipag-usap sa kanyá'y lagi nang nakikiramdam sa dakong pintuan.

Ang gayong pag-aalaalang may sindák ng kaibigan ay náunawaán namán ng binata. Dahil dito'y dinali-dali na niyá ang pagsasa-

bi ng kanyáng pakay.
 —Nátatandaán kong may rebolber kang .38 at mayroon ka pang pang-ibon.

—Mayroon nga, subali't iniisip kong isuko na ng lahat bukas. Kahapon ay nábasa ko na namán ang lathala sa páhayagán na nanánawagan upáng isuko ang lahat ng sandatang pumuputok.

—At isusuko mo namán?—agaw ni Renato.

—Iyon ang pinagkáusapan ng mga kasapi sa ating Gun Club Renato!

—Ganoon man ay nasa ating "armory" ang mga baril, hindi ba?

—Hangga ngayon ay naroon pa!

—Ikaw pa rin ang kátiwala ng mga iyon?

—Ako pa ang inabutan ng digmaan na siyáng ingatyaman at kátiwala.

—Nasa iyo ang susi ng silid na taguán ng mga armas, hindi ba?

—Nasa akin! Nguni't bakit mo náitanong, Renato?

—Toribio!—ang tawag ni Renato.—Kahit tayo magkaibigan ay hindi ko hinihingi sa iyong sumama ka sa amin sa parang. Una'y dahil sa marami kang anak. Ikalawá'y maáaring hindi mo pa náunawaán ang paninindigan namin. Subali't ang

tanging hinihiling ko sa iyo'y ipagkaloob mo sa akin ang mga armas.

—Ipagkaloob sa iyo?
 —Gaya nang iyong náringig!

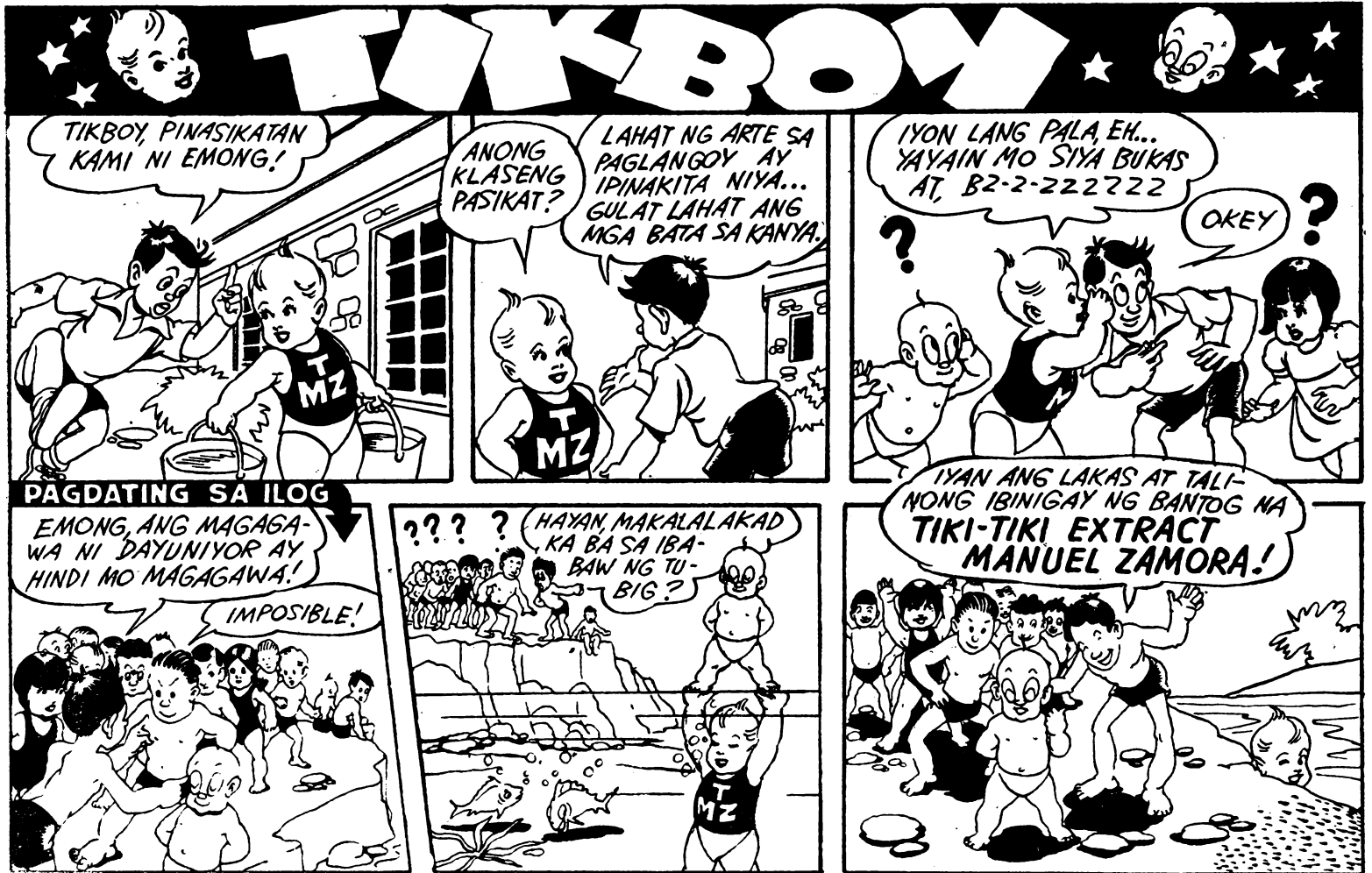
—At kung hanapin sa akin ng mga hapon?

—Makagágawa ka ng kahit anong dahilán. Halimbawa'y ninakaw sa kinatataguan.

—Ganoon man ay ako ang nag-iingat ng susi. Renato, áambág na ako sa iyo ng limandaáng piso, huwág mo lamang pangahasán ang mga armas.

—Ibyong!—tawag ni Renatong naubusan na ng paumanhin.—Sa lakad na ito ay hindi namin pinipilit na makiisá sa amin ang sinuman. Subali't lahat nang tumatangging tumulong sa amin ay ituturing naming kaaway. At ang kaaway ay hindi namin ipinalalagáy na may karapatáng mabuhay.

Námataán ng matá ni Ibyong ang nakasukbit sa baywang ni Renato. Alám niyang may sandata ang kanyáng kaibigan. Ayaw niyang mápatáy ng mga hapon sa ibáng araw sakaling maghinala sa kanyá ng masama oras na matuklasáng nangawala ang mga armas na nasa kanyáng pag-iingat. Nguni't hindi namán niyá mababutihin din ang mamatáy (Nasa pahina 45 ang karugtong)

FARMACIA MANUEL ZAMORA — 928 R. HIDALGO

LUMAHOK SA PALIGSAHAN NG MGA BAGUHAN SA PAG-AWIT NG TIKBOY SA HIMPILANG KZRH TUWING SABADO SA IKA 7:00 N.G. MAGPATALA KAY MYSTERY SINGER SA KZRH SA PAGITAN NG MGA ORAS NA 8:30 AT 12:00 NG TANGHALI TUWING BIE'SNES. MAY GANTIMPALANG SALAPI SA MGA MAGSISIPAGWAGI. TAKDANG GULANG: 15 TAON O PABABA.

HIN" ay madalás ikalat sa pamamagitan ng radyo, kaya ngayon pa'y ináasahan nang ipagtátagumpáy. ng Pedro Vera, Jr., Productions ang pelikulang iyan.

Muling pagigitna sa larangan si Carlos Vander Tolosa. Ang direktor na ito na namatnugot na sa maraming pelikulang nagtagumpáy, ay matagál-tagál ding hindi nárinig. Nguni't ngayon ay sinásabi niyang kagigiliwan ng lahát ang pelikulang "SIETE DOLORES" na kanyang pamámahalaán.

Ang "SIETE DOLORES" ay pag-aari ng Nolasco Bros. Kung sino ang magsisiganáp diyán, ay siyang hindi pa málanan.—#

HALIK SA....

(Karugtong ng nasa pah. 43)

na agád sa oras na iyon sa kamáy ng isáng taong alam niyang may tiyák nang kapasiyahan sa pagtataguyod ng paninindigang tagláy sa kaibuturan ng isáng mataos na kalooban.

—Hindi namán sa ayaw tumulong, Renato!—náipakli niyang ang tinig ay may kaunting pangginginig.—Ang hinihintáy ko sa sa iyo ay turuan mo ako ng máikakatwirang kapani-paniwala sakaling ako'y siyasatin!

—Ang susi lamang ng malaking pinto ang kailangan ko. Ako na ang bahalang bumasag sa mga dinding na salamin upáng makapasok sa kinalalagyan ng mga armas at siyá nang sasalikwát sa talasok na bakal ng estanteryang kinalalagyan ng mga rebolber.

Tila nasiyahán si Toribio sa paliwanag ni Renato kayá't yamang dalawá namán ang susi ng pintuang malaki ay ipinagkalóob niya ang isá.

—Mga rebolber lamang ang nároroon. Ang aking pang-ibon ay nárito. Kung kailangan mo'y bábalutin ko sa sako at nang iyo nang madalá.

—Salamat, Ibyong. Kung magtagumpáy kami ay hindi mo panghihinayangan ang malasakit na idinamay mo sa amin!—ang wika na ni Renatong sumayá ang mukha.

Pinagtanggál-tanggál ni Toribio ang baril na pang-ibon at saka binalot sa sako at tinalian ng mga leteng. Hindi lamang iyon at susi ang ipinabaon niya sa kaibigan, kundi ipinagpilitan din namáng isinilid sa bulsá ng binata ang limándaang pisong nábanggit na sa kanilang pag-uusap.

Palingus-lingos na lumabás at lumayo si Renato sa pook na iyon. Kung alin ang madilim at madalang na daanan ng mga tao ay yaon ang lansangan niyang tiná-talunton.

Alám niya ang ilang na pook na kinalalagyan ng kanilang

KAYUMANGGING...

(Karugtong ng nasa pah. 10)

wal na Hapon ang kanilang kawalang-pag-asa. Talaga raw silang mapalad na mag-aanak. Sa awa ng Diyos, lahat sila'y nangkalgitas. Ito ay isa sa mga bagay na lagi niyang ipinagpapasalamat sa Lumalang. Iyan... at ang kanyang kapalaran sa pag-aartista.

Ukol sa huli:

Lumuwas sa Maynila si Rosie na kasama ng isang kapatid na matanda noong Enero, 1946. Iyon ang una niyang pagkakaparito sa loob ng buong kapanahunan ng digmaan. Nguni't iyon ay isang "dalaw" lamang; nagbalik din siya sa Dabaw pagkatapos. Sa nayon ng Toril na sila nanirahan at doon na nagpagawa ng bagong tahanan ang kanyang ama, hindi na sa dati nilang pook sa kapital. Pagkatapos ng dalawang buwan ay muli na naman siyang nagkaroon ng pagkakataong makaluwas sa Maynila.

Sa pagluwas na ito noong Marso ng nakaraang taon ay naipag-sama siyang minsan ng isang kaibigan sa studio ng Sampaguita Pictures. Kapuwa sila humiling ng screen test o pagsubok.

Pagkaraan ng ilang araw, bago pa malaman ni Rosie ang kinalabasan ng test, ay may nagpasa naman sa kanyang isang kaibigan sa tanggapan ng Hukom Jose O. Vera, pangulo ng Sampaguita. Pagkakita raw ng naturang ginoo kay Rosie, ay naakit ito at nagwika: "Wala ka bang hangaring mag-artista sa sine?"

Si Rosie ay napangiti at ipinagtapat niyang talaga ngang siya'y may hilig sa pagganap; katunayan, nakakuha na siya ng screen test.

—Screen test?—ang ulit daw ng Hukom Vera.—Saan ka kumuha ng screen test?

Lalong napangiti si Rosie. Maramhan at waring nahihiya siyang

"clubhouse." Kaya kahit siya nagliliklik sa pamimili ng mga lansangan hindi mapanganib ay alam niyang siya'y makasáapit din sa pook na kanyang sadya.

Nguni't nang malapit na siya sa kanyang pook ná pakay ay ná-tanaw niya sa tulong ng isáng malamlám na ilawán ang isáng kawal na hapon.

Tumigil si Renato. Umupong dahan-dahan at nagkubli sa malagong damong lampás-tuhod na naggugubat sa gilid ng daán. Gumapang siyang buong pag-iingat upáng makalapit sa kinalalagyan ng náikita niyang palakad-lakad at pabalik-balik na nilikhang may pasáng riple at nakasambalilo ng bakal, na ang bayoneta ay kumikislap sa tuwing tátamaan ng isáng lámparang nakasabit sa bakod sa panulukan ng daán.

(Itútuloy)

tumugon: "Sa Sampaguita Pictures, po!"

Nakahinga ang ginoo (marahil ay kinutuban siyang sa ibang samahan nakapuntang una si Rosie!), at nalulugod na nagwika ng:

—Mabuti! Hindi ko alam ang bagay na iyan nguni't ngayon din, pakikialaman ko kung ano ang kinalabasan ng test!

Natuwa si Rosie pagkarinig nito sapagka't siya ma'y sabik na sabik nang mabatid kung siya nga ay "naka-pasa" o hindi.

Sa madaling sabi, ang screen test daw ay isang tagumpay—at sa sumunod na iglap halos ay inalok na siya ng isang kontrata! At ang una niyang pelikulang nilabaan ay isa sa itinuturing na "bigatin", o yaong nagtatampok ng mga artistang kinikilalang "numero uno": "Si, Si, Senyorito!" nilabasan nina Carmen Rosales at Oscar Moreno.

Gayon na lamang ang tuwa ni Rosie. Unang-una, si Carmen Rosales ang higit niyang hihahangaan sa mga artistang pilipino. Malaon na niyang itinuturing na "diyosa" si Mameng at sa kanyang

sarili'y lihim niyang pinipintuho ang bantog na artistang ito. At ngayon ay makakasama niya sa paglabas!

Ikalawa, ang tungkuling iniatas sa kanya ay "hindi masama", lalo pa kung aalagataing siya'y isang baguhan. Nakasama kapagkaraka ang kanyang pangalan sa billing, o sa talaan ng mga pangalan ng mga artistang gumaganap. At kasama siya sa maraming tagpo ng pelikula, na karamihan pa'y mga close-up: yaong uri ng "kuha" na pinipita ng karamihan sa mga artista dahil sa malapit na malapit at "buhay na buhay" ang baw't larawan!

At ngayon ay lalo pa siyang masayang-masaya. Sapagka't kabilang siya sa mga napiling lumabas sa pelikulang hango sa nobelang dugtungan ng ILANG-ILANG: ang "Kamay ng Diyos". At mahalaga rin ang tungkuling ibinigay sa kanya, walang iba kundi si Elena, kaibigan ni Marta! Mulí niyang makakasama si Carmen Rosales!

—Siya ang hinahangaan ko sa lahat ng artistang babae sa Pilipinas—ang pagtatapat ni Rosie

